

Diabetologická společnost ČLS JEP (org. č. 5)

Diabetes Society CzMA

Česká diabetologická společnost byla založena původně jako sekce ČsLS JEP v roce 1963. Zakládajícími členy byli prof. MUDr. Richard Foit, DrSc., prof. MUDr. Jiří Syllaba, DrSc., a MUDr. Ota Dub. Dalšími významnými členy v prvních letech existence společnosti byli: doc. MUDr. Jan Stříteský, MUDr. Otakar Postránecký, doc. MUDr. Lidmila Hostomská, doc. MUDr. Bedřiška Skamenová a MUDr. Růžena Siebrová. V následujících letech působili ve společnosti např. prof. MUDr. Jaroslav Páv, DrSc., prof. MUDr. Zdeněk Svoboda, DrSc., a řada dalších. V předsednictvu ČDS se vystřídali jako předsedové/sekretáři: prof. MUDr. Richard Foit, DrSc./MUDr. Růžena Siebrová; doc. MUDr. Jiří Roštlapil, CSc./doc. MUDr. Miloš Středa, CSc.; doc. MUDr. Miloš Středa, CSc./doc. MUDr. Josef Kmoch CSc.; prof. MUDr. Jaroslav Páv, DrSc./MUDr. Karel Vondra, DrSc.; prof. MUDr. Vladimír Bartoš, DrSc./doc. MUDr. Jan Škrha, CSc.; doc. MUDr. Jindra Perušičová, CSc./prof. MUDr. Jindřiška Perušičová, DrSc.; prof. MUDr. Jan Škrha, DrSc./doc. MUDr. Milan Kvapil, CSc.

V prvním období byla snaha založit specializované pracoviště pro výzkum diabetu v Československé republice. K realizaci však nikdy nedošlo. Odborně se ČDS orientovala především na diagnostiku a terapii diabetu, postupně se vytvořil samostatný obor diabetologie, který si po klinické stránce udržoval úzký vztah k interně.

Počátkem 70. let ČDS organizovala aktivity Svazu invalidů se zaměřením na diabetes. Z tohoto sdružení se později oddělila samostatná organizace Svazu diabetiků. V 80. letech začala naš společnost organizovat též celostátní Diabetologický program a vyvíjela širokou spolupráci s dalšími obory, jichž se právě realizace tohoto programu bezprostředně týkala (např. oftalmologie, gynekologie a porodnictví, biochemie aj.).

V současné době výbor spolupracuje s laickými organizacemi (Svazem diabetiků, Sdružením rodičů a přátel diabetických dětí) při řešení společných otázek na jednáních s dalšími orgány (např. s Ministerstvem zdravotnictví ČR, se zdravotními pojišťovnami apod.). Výbor se též podílí na aktivitách tzv. Saint Vincentské deklarace v České republice (předsedou je prof. MUDr. Jaroslav Rybka, DrSc.), která představuje program realizace péče o diabetiky s cílem snížit výskyt chronických komplikací a zlepšit kvalitu života této populace. Výbor připravil též základní koncepci Národního diabetologického programu.

Významné aktivity

- Diabetologické dny v Luhačovicích

ČDS založila tradici výročního kongresu. Diabetologické dny se poprvé konaly v roce 1965, v roce 2004 byly zorganizovány již čtyřicáté. V průběhu několika let byly navíc vydávány sborníky shrnující vybrané aktuální problémy diabetologie. Z původně malé akce, které se zpočátku účastnilo několik desítek osob, se stal celostátní kongres. V posledních letech se ho pravidelně účastní nejen stovky diabetologů a internistů, ale také praktičtí lékaři. Mnoho let byl kongres organizován jako akce České a Slovenské diabetologické společnosti a rovněž po rozdělení republiky zůstává charakter akce zachován včetně účasti odborníků z obou republik. Výroční diabetologický sjezd v Luhačovicích navštívila řada významných osobností ze zahraničí, např. dr. Leo P. Krall (USA, prezident Americké diabetologické asociace), prof. V. Schliack a prof. Mohnicke (z bývalé NDR), prof. R. B. Tattersall, prof. Ogilvie a prof. Boulton (Velká Británie), prof. D. Andreani, prof. Pozilli a prof. Del Prato (Itálie), prof. J. Mirouze

(Francie), prof. Deckert (Dánsko), prof. Balabolkin (z bývalého SSSR), prof. Landgraf (Německo) a řada dalších.

V rámci odborného programu výročního kongresu je od r. 1992 založena tradice Syllabových přednášek (1992 – prof. Syllaba, 1993 – prof. Páv, 1994 – prof. Svoboda, 1995 – prof. Bartoš, 1996 – prof. Rybka, 1997 – prof. Anděl, 1998 – doc. Vavřínc, 1999 – doc. Perušičová, 2000 – doc. Škrha, 2001 – prof. Zamrazil, 2002 – MUDr. Šmahelová, 2003 – doc. Jirkovská).

• 28. výroční kongres EASD, Praha 8.–11. 9. 1992

Organizovala ho ČDS z pověření výboru Evropské asociace pro studium diabetu. Zúčastnilo se ho 5 100 osob, takže se kongres stal do té doby největším lékařským kongresem uspořádaným v naší republice. Předsedou kongresu byl prof. MUDr. Jaroslav Páv, DrSc.

• 14. mezinárodní dunajské sympozium o diabetes mellitus, Praha 2.–4. 10. 1997

Sympozium se konalo z pověření Federace dunajských sympozií, jeho předsedou byl doc. MUDr. Jan Škrha, CSc.

• International Symposium on Non-Enzymatic Glycation and Oxidative Stress in Diabetes mellitus, Praha 14.–16. 9. 2000

Samostatné sympozium se konalo v rámci 36. výročního kongresu EASD pořádaného v Jeruzalémě. Předsedajícími byli J. Škrha, H. P. Hammes a U. J. Eriksson.

Publikační činnost

Přední představitelé ČDS vydali řadu monografií z oblasti diabetologie, z nichž významné jsou např.:

• Foit R., Syllaba J.: Diabetes mellitus. Praha 1970.

• Páv J.: Klinická diabetologie. Praha 1988.

• Bartoš V., Pelikánová T. a kolektiv: Praktická diabetologie. Praha 1996, 2000, 2002.

• Perušičová J. a kolektiv: Diabetes mellitus 2. typu. Praha 1996.

• Perušičová J. a kolektiv: Trendy soudobé diabetologie. Praha 1998–2003.

• Zamrazil V., Vondra K., Šimečková A.: Časná stadia diabetes mellitus. Praha 1997.

• Svačina Š.: Obezita a diabetes. Praha 2000.

• Anděl M. a kolektiv: Diabetes mellitus a další poruchy metabolismu. Praha 2001.

• Škrha J.: Hypoglykemický syndrom. Praha 2001.

• Svačina Š., Owen K.: Syndrom inzulinové rezistence. Praha 2003.

Časopis

Česká diabetologická společnost je jednou z odborností, které se od r. 1998 podílejí na náplni časopisu Diabetologie, Endokrinologie, Metabolismus, Výživa. Členy redakční rady jsou za ČDS: prof. Anděl (šéfredaktor), prof. Bartoš, prof. Perušičová, doc. Rušavý a prof. Škrha.

Zahraniční spolupráce

• Kolektivní členství: International Diabetes Federation (IDF).

• Individuální členství: Evropská asociace pro studium diabetu (EASD) – v r. 2003 celkem 49 členů ČDS, prof. Škrha pokladníkem (2003–2006); Mezinárodní federace dunajských sympozií – zapojili se členové výboru ČDS, doc. Škrha býval 2. sekretářem (1995–1999) a prof. Bartoš členem výboru (1995–2001).

Ocenění

ČDS uděluje jednou ročně cenu společnosti za nejvýznamnější práci (publikaci) v oboru za uplynulý rok. Na návrh výboru ČDS je udělováno Českou lékařskou společností JEP jmenování čestným členem ČDS a ČLS JEP.

Vnitřní členění

- Sekce sester

Ke dni 31.března 2004 měla Česká diabetologická společnost 1014 členů, z toho bylo 319 členek Sekce sester.

Předseda: Doc. MUDr. Milan Kvapil, CSc.

Interní klinika FN Motol, Praha 5

Vědecký sekretář: Prof. MUDr. Jindřiška Perušičová, DrSc.

III. interní klinika 1. LF UK a VFN, Praha

Podklady zpracoval prof. MUDr. Jan Škrha, DrSc.